

процеси, явища, феномени. Синьокапелюшні складають програму дій та роблять остаточні висновки. При цьому відповідають на запитання: «Як це пов'язано із загальними тенденціями? Чого ми досягли? Що потрібно робити далі?». Ця технологія Боно – засіб розвитку креативного мислення студентів.

Висновки. На ринкові освітніх послуг майже всі ЗВО сьогодні працюють в умовах конкуренції, яка невпинно зростає. Для того, щоб «триматися на плаву» вітчизняні ЗВО повинні задовольняти потреби: інформаційні, виховні, компетентнісні вітчизняного суспільства. Для цього слід запроваджувати інноваційні педагогічні технології у професійній підготовці майбутніх фахівців, які будуть проводити медіацію та допомагати у вирішенні різноманітних конфліктів.

Копець Л.В.

КЛАСИЧНИЙ ПІДХІД ДО ВИЗНАЧЕННЯ ОСОБИСТОСТІ

Поняття особистості належить до найбільш суперечливих та складних для визначення в сучасній психології. Спроби пояснити його не припиняються з появи психології як науки. Це поняття ніби своєрідний ключ до психології та її найсуттєвіших проблем. З того часу, як постала проблема психологічного вивчення особистості, багато дослідників мали наміри окреслити реальність особистості і визначити її характеристики так, щоб інші психологів сприйняли це і вели свої подальші дослідження відповідно до наданих їм орієнтацій. Виявилось, що таке *концептуальне визначення особистості* дати дуже важко.

Єдиного загально визнаного визначення особистості сформувати не вдалося. Цих визначень є майже стільки, скільки психологів. При цьому розуміння та пояснення особистості сприймається як повний вияв професійного рівня практика чи дослідника. Професійні психологи завжди розрізняють визначення, якими вони користуються, бачать в них принципові відмінності, а дилетанти, студенти, які починають вивчати психологію, вважають

визначення або досить схожими, або не бачать сенсу в осмисленні деталей та розбіжностей. В загальному, особистість — це поняття, яким користуються психологи, щоб охопити різноманітні психологічні реалії (емоції, почуття, мотивацію тощо), що обумовлюють поведінку даної людини.

Особистість — це багатовимірна психологічна реальність і є надзвичайно складним об'єктом дослідження. Особистість зумовлена соціокультурними впливами, але залежить і від генетичних чинників, вона функціонує на свідомому і несвідомому рівні, вона змінюється і розвивається, і тим не менш відзначається усталеними тенденціями, які дозволяють відрізнити особистість впродовж тривалого часу, ідентифікувати її стиль, дії, сутність. До особистості перш за все необхідно віднести систему внутрішніх процесів, які визначають поведінку людини та її спосіб реагування на оточуючу дійсність.

В класичному підході до визначення особистості важливими є такі позиції:

1. **Особистість — це глибока суттєва психологічна характеристика людини.** В особистості зосереджені властивості, які визначають вчинки людини у різних ситуаціях.

2. **Особистість — це внутрішня структура,** що діє, об'єднує всі реакції, всі можливі варіанти індивідуальної поведінки та визначає їх.

3. **Особистість визначає стабільні паттерни поведінки.** Властивості особистості мають стійкий характер, усталено та узгоджено проявляються в різних соціальних ситуаціях, висловлюваннях, у ставленні до інших і у внутрішньому ставленні до себе.

4. **Особистість — це психологічна сутність,** від якої залежать також нові і унікальні форми поведінки. Особистість забезпечує єдність людської поведінки (єдність усталених та нових дій).

5. **Особистість є результатом розвитку, є залежною від біологічної спадковості і соціальних умов.** Історія особистості і є особистість. Особистість співвідноситься з подіями всього життя.

Особистість — це системна властивість, що формується при взаємодії з соціальним оточенням через спілкування, пізнання і спільну діяльність.

6. Особистість — це стійка добре скомпонована визначальна психологічна структура. Ця структура є внутрішньою серцевиною особистості, ядром, що визначає внутрішню логіку її цілісності. Поведінка людини є значною мірою організованою та інтегрованою особистістю.

Процеси, які розгортаються як особистісні: мотивування; цільовизначення, прийняття рішень; внутрішня узгодженість особистості. Ці процеси формують психологічні утворення, які забезпечують людині можливість здійснювати вчинки на основі вільного самостійного і відповідального вибір, відстоювати власну позицію, створюють особливий рівень та особливу структуру суб'єктивності. Завдяки особистісним утворенням виникає можливість особистісного способу буття. Завдяки таким утворенням, людина, проявляючи себе у вчинках, спілкуванні та діяльності, може заявити про себе, відрізнитись як особистість серед інших. Особистість створюється в процесі самовизначеності людини у всій сукупності власних дій, відносин, прагнень, орієнтацій.

В класичному розумінні необхідно чітко акцентувати такі **суттєві для нього моменти розуміння особистості:** *вершинність, визначальність, структурність, цілісність, продуктивність (високий рівень взаємодії людини зі світом), унікальність (своє обличчя).*

Міра особистості (особистісного існування) визначається тим, які задачі особистість вирішує. Ті ж самі труднощі, життєві колізії переборюються різними людьми різними способами, аж до злочинних. В певних випадках можна говорити про *безособистісне* існування особи.

Концептуальне визначення особистості є класичним тоді, коли в ньому ясно сформульовано, що власне є суттю особистості, що має, а що не може мати до неї відношення. Ознакою особистісного способу буття є певні характеристики її існування та діяльності. Так

відповідно особа може бути освіченою, володіти навичками, бути інтелектуальною, вправною і різних видах діяльності, однак якщо її активність і ставлення до світу, діяльності, самої себе і інших не розвинуті в *авторському варіанті*, якщо вона не є самодіяльною, то її можна визначати як людину, що є слабо розвинутою особистістю.

«Не дивлячись на відчай, людина може цілком благополучно жити... так, що можливо, ніхто й не помітить, що в якомусь глибинному сенсі їй не вистарчає себе самої... так як «я» — це така річ, якою зовнішній світ цікавиться менш за все... Сама найбільша небезпека полягає в тому, що втрата свого власного Я може відбутись цілком не помітно: на всяку іншу втрату — руки, ноги, п'яти доларів... — обов'язково звернуть увагу» (К'єркегор, 1949).

Кочаровський М. С.

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ТРЕНІНГ З ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

На даний час соціально-психологічні тренінги надійно увійшли в повсякденну практику інтерактивного навчання, тренінгова форма навчання має власні переваги та перспективи, інтерес до тренінгів зростає і охоплює все нові і нові сфери людської діяльності. У широкому сенсі СПТ(соціально-психологічний тренінг) – це метод активного навчання, здійснюваного з опорою на механізми групової взаємодії та спрямованого на оволодіння відповідними знаннями, розвиток комунікативних здібностей, рефлексивних навиків, уміння адекватно сприймати себе та оточення; це навчання за допомогою набуття життєвого та професійного досвіду, що здобувається у спеціально створених безпечних умовах, завдяки моделюванню відповідних ситуацій, які імplementовані в інтерактивні методики. що реалізуються у програмі тренінгу. Зазвичай програма тренінгу включає теоретичну частину, коли групі надається інформація за темою тренінгу, та частину, що присвячена практичному відпрацюванню групою вправ, що стосуються проблематики тренінгу.